

WIEŚ TWORZĄCA

Dodatek Literacki do „Powiatu Słupskiego” * Nr 3(12)/2004 * ROK II

Pierwszy raz na łamach „Wsi Tworzącej”

Bożena Łazorezyk, Słupsk

Ślad życia

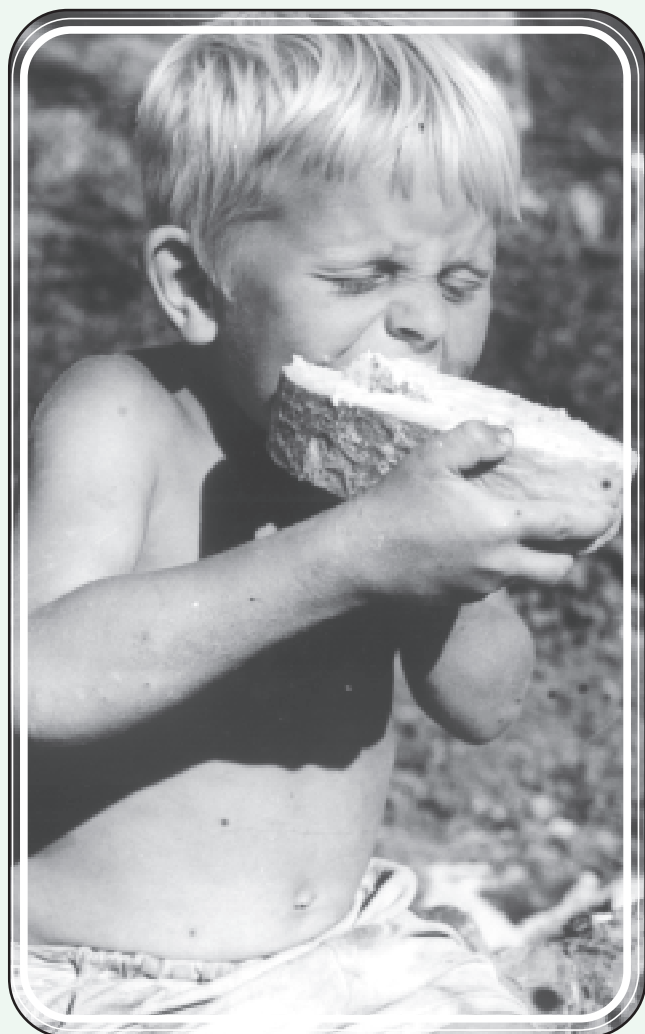
Wystarczy kamień pchnąć po piasku
I zostanie mały ślad
Gdy liżnie ziemię podmuch wiatru
Zniszczy rysę niczym kąt.

I człowieka można pchnąć
W tryby życia i pęd spraw

Można tylko ciąć i ciąć
Aż zostanie mały ślad.

Gdy samotny jak ten kamień
Nikt już nie pchnie cię do przodu
W sercu tylko cichy lament...
Słońce życia osiąga zenit zachodu.

Ślad twój zdepczą pokolenia
I rozwieje wszystko nowa myśl.
Tak się kończą ciche istnienia
Żyłeś... ale nie musiałeś żyć.

PODAĆ KROMKĘ RAZOWEGO CHŁEBA

Chleb - słowo samo w sobie nieomal święte, szczególnie dla człowieka, z którego rąk on powstaje. Gdy wymawiamy to słowo na ogół kojarzy się ono nam z kromkami chleba na stole lub z bochenkiem w kuchennym chlebaku.

Chleb dla rolnika to... pola - najpierw przeorane, uprązione, rzucone w glebę ziarna zbóż. To oczekiwanie na wschody, niepokój, jakie będą, to niecierpliwe rozgarnianie dłońmi ziemi, szukając wzrokiem małych kielków. Wreszcie są! Pokazały się. Ale może jest za sucho i opóźniają się, aby wyskoczyć rudy kolorem nad czarną ziemią. Słuchamy prognoz pogody i zapowiadają deszcze, więc teraz bez obaw będzie na pewno rośło. Zimą dobrze jest, kiedy spadną śniegi i pola przykryje biała pierzyna. Pod nią młode roślinki czekają wiosny i nie są narażone na bezpośrednie podmuchy mroźnych wiatrów.

I wreszcie przychodzi wiosna, wszystko wybija i pędzi ku słońcu, pola grają barwami zieleni. Trzeba koniecznie posiać nawozy, których białe kuleczki pryskają między żdźbłami. Zrobią swoje, za kilka dni już widać będzie zmianę. Latem pola pokryją się tumanami pyłu unoszącego się niczym mgła. Tak kwitnie zboże. Podmuchy wiatru unoszą ten pył, ktoś zapyłają się wzajemnie. Czuć zapach - jedyny w swoim rodzaju - dla rolnika to zapach chleba, który niesie troskę o to, aby szczęśliwie zebrać ziarno w czasie żniwa.

A żniwa to najgorętszy okres na wsi, dostownie i w przenośni. Każdy się spieszy, żeby jak najprędzej sprzątnąć z pól dojrzałe ziarno, żeby było już pod dachem spichlerzy, stodoł. W tym czasie cichną spory i właśnie między sąsiadami. Ludzie czasem skłócenia między sobą, wówczas zapominają o urazach, wzajemnie sobie pomagając. A po żniwach, mogą dalej się boryczyć na siebie.

Żadnemu rolnikowi, człowiekowi, który kocha swoją pracę, a tylko taki pracuje na roli, nie jest ta powinność ciężarem, to święty obowiązek, to jego modlitwa. Ale spełniona jest ona wtedy, kiedy widzi, że ten trud nie idzie na marne, że jest doceniany przez władze, przez wielkich naszego Państwa.

A jak jest dzisiaj? Dzisiaj ogromne połacie ziemi zamiast szumiących łąk znowu zaczynają porastać trawy, osty. Wystarczy kilka lat, by porósł samodzielnym las. Ziemia jakby była niechciana, odrzucona, jakby ciągle czekała, kto się nad nią znowu pochyli. Ludzie z dawnych PGR-ów dziś nie mający, za co żyć, kiedyś pracowali ciężko, stracili zdrowie uprawiając nieużytki, wykładając drogi polne płytami betonowymi. Dzisiaj obory, w których było bydło dające mleko, mięso ziejają pustkami. Rozwalone ściany bez dachów, porośnięte krzakami dzikich bzów. Płoty szerzą się dziurami, jak w ironicznym śmiechu. A może śmieją się śmiechem rozpacz i szaleństwa?

Czy tak powinna wyglądać nasza wieś? Wieś, która zdążyła ku lepszemu. A wystarczyło podać rękę trochę słabszym, zachęcić jeszcze bardziej tych mocniejszych. Po co było rujnować wszystko, co miało nazwę "Państwowe"? Nawet by było "Państwowe". Te smutne oczy krów idących na przymusową rzeź! Nie brakuje nam chleba, mięsa. Sklepy są pełne towarów. Ale skąd te towary? Czy na pewno z naszych pól polskich, z polskiej wsi?

Dzisiaj wzbogacamy obcy kapitał. Czekamy na Unię. Czekałmy. Może te skromne grosze starczą na "kromkę razowego chleba", którą będzie można przeżyć jedynie tżami.

Henryka Jurałowicz, Człuchy

Henryka Jurałowicz, Człuchy

Polska beznadzieja

Bieda!
Polska „beznadziejo”
Z zapomnianych przez Boga wiosiek.
W podartych gumo-filcach
Tam ludzie chodzą ...
W ubraniu z „moro”
Spadku po byłej JW.

Jaki sposób znaleźć na Ciebie
Myślą pijąc gorzką herbatę
zagryzając suchym chlebem.
Rozmyślają, co jutro kupić
Wybrać lekarstwo czy chleb?

A może z takim dylematem
Spokój sobie dać ...
Kupić butelkę wódki
Upić się i nie czuć
Bólu ani głodu
Położyć się spać.

Wiejskie pola

Pegeerowskie wiejskie pola
Ciągące się aż po horyzont
Przykryte dziś śniegu pierzyną
Wyglądają jednakowo ...

Pola które pamiętają
Szum maszyn i pracę traktorów
Śpiew ptactwa, wytrwale z nadzieją
Kroczących za przeoraną sibią

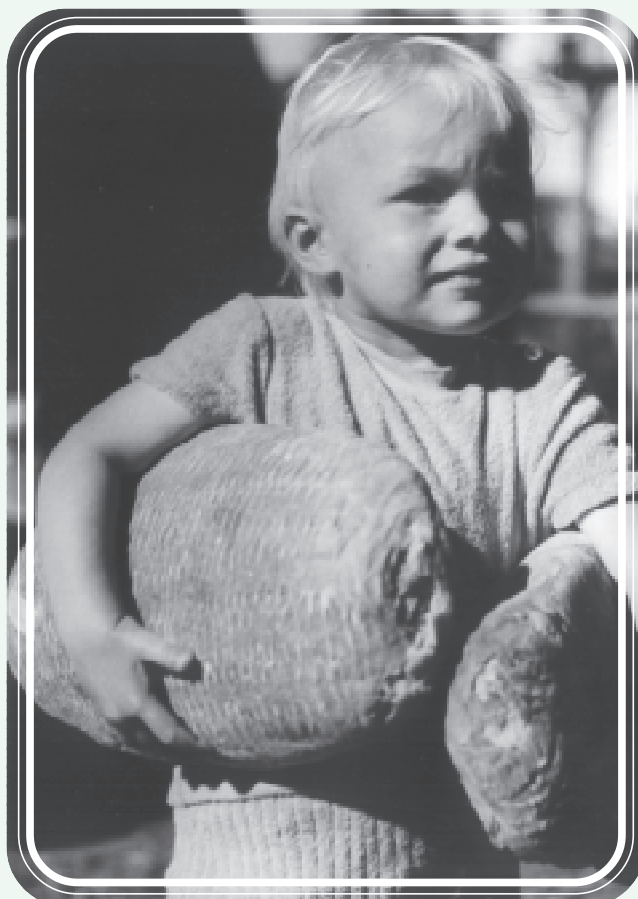
Ale kiedy śniegi z nich zginą
Odkryją nagą prawdę ...
Że nie zboża tam teraz rosną
A chwasty i osty ...
Wśród których plenią się gady!

Pola, nad którymi jak duchy
Unoszą się imiona ...
Stanisław, Wacław, Janek, Edek ...
Dziś dobrze, że nie widzicie
Co zostało po Waszej pracy
Serca Wam raz jeszcze
Pękłyby z żalu ...
Nad tą Ziemią ...
i straconym czasem

Katarzyna Skwierz, Budowo

***
Posmaruję Ci kromkę chleba miłością
przyjmiesz ochotczo, pełen wdzięczności.
A ja poproszę byś ze mną pozostał.
Byś nie był nigdy, już nigdy głodny
bo jesteś przecież do mnie podobny.
Bo jesteś Człowiekiem,
mym bratem w Chrystusie,
choć głodującym, a jednak mym bratem.
Chcę się podzielić z Tobą tym chlebem,
oraz miłością bo tego Ci trzeba.

Emilia Zimnicka, Izbica

Chleb...

Starzy ludzie pamiętają czasy
Kiedy w Polsce wielki głód
Zbierał swoje żniwo
Ludzie umierali ... czekając
Na wiosnę to pora
Kiedy można było
Żywić się lebiogą i pokrzywą
Minęły lata... zaszumiły zbożem pola
Żeli ludzie sierpem, kosili kosą
Młyn zboże na mąkę molił
I skończyła się ludzka niedola
W wielkiej dzieży, przykrytej ręcznikiem
Rosto ciasto zaczynem
Mama z niego formowała wielkie bochny chleba
Żegnając krzyżem na łożu wkładała do pieca
Niósł się wtedy zapach najpiękniejszy
Najpiękniejszy ... po całej

Wiosce

Zaś z wiatrem wyżej nieba

Współczesny los

Nie ma dziś "piwnicznej izby"
jak w wierszu Konopnickiej
Zawilgoconych czworaków
też nie ma
ale za to są nie zapłacone czynsze,
opłaty za światło gaz i wodę
Jest strach przed eksmisją
i widmo bezdomności
stojące czarną chmurą przed
biednych oczyma

Są też na wsi wolni najmici
Są leżące ugiem pola
Nie ma za co wystać do
szkół dzieci
wiatr wieczorny płacze nad chłopską niedolą

Irena Peszkin, Mielno

Nie lubię się użalać

Która to już noc nie przespana?
Nie pamiętam.

Ale dobrze pamiętam
Ile mam rachunków
- do zapłacenia.

Nie mogę spać.

Węgla też nie mam.

Ale jeść mogę, tylko nie jem
No bo nie mam.

Sąsiadka zlitowała się
..... pożyczta.
Taki mróz - mówiła.

Wczoraj ugotowałam
Dwa ostatnie ziemniaki.
Jedynie jajko, niechcąc
Wpadło do wiadra z węglem,
(bo kuchnia jest węglowa).

Bo ja już prawie nie mówię.

Co mam mówić.

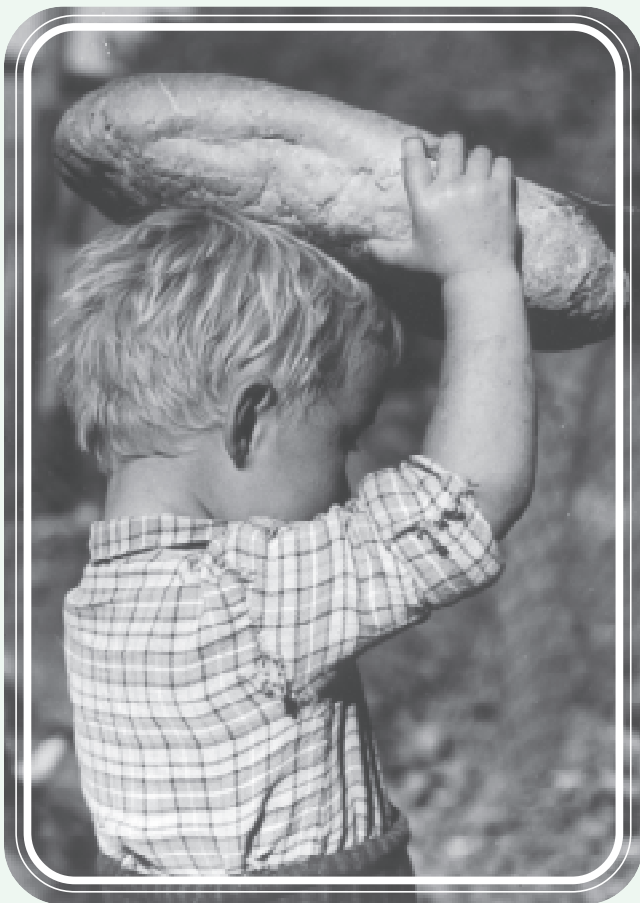
Nie lubię się użalać.

Może inni mają jeszcze gorzej.

Smutna prawda o kromce

Ze zmierzwionymi włosami
Pochylona pod ciężarem losu
Jak zrozpaczona matka
Symbol polskiego krajobrazu
Rosochata wierzba
Kryształową rosą szłocha
Nad naszą ziemią, polem, lasem.
I płacze matka za progiem domu
Ręce załamuje bezradnie
Bieda już pętlę na gardle zaciska
Trud wieloletni poszedł na marne

Nędra rodzinie zagląda w oczy
A lada chwila - nowa kotłyszka
Zamiast radości, troskę przynosi
Wciąż tamie głowę stroskana matka
Siedem par butów, pieluchy, śpiochy
I trzeba kupić książki do szkoły
Jak ma wychować dzieci gromadkę
Jak je wyżywić i dać co trzeba
Gdy coraz trudniej o kromkę chleba.

Grzegorz Chwieduk, Kępice

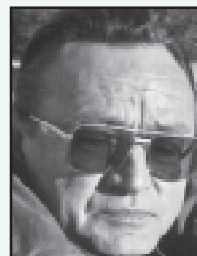
Na wsi

na wsi nie jest teraz dobrze roboty nigdzie dostać
nie można jedyny plus wsi to spokój i świeże powie-
trze ale przecież samym spokojem i świegotem pta-
ków najeść się nie można ludzie zrobili się teraz
podejrzliwi zazdrośni kiedyś to ludzie odwiedzali się
po domach kwitło życie towarzyskie dziś też kwitnie
życie towarzyskie ale za sklepem niejeden golnie
sobie tanie wino albo piwko i już jest w siódmym niebie młodzież też się
nie nudzi przesiadując na przystanku autobusowym obecność młodzieży w
tak ruchliwym miejscu zaznaczona jest wielką ilością napisów pełnych
niecenzuralnych formułek na wsi nie jest teraz dobrze szczególnie na tej
popegerowskiej gdzie teraz ludzie mają szukać roboty czy to możliwe żeby
człowiek po pięćdziesiątce przekwalifikowywał się nagle ni z gruchy
ni z pietruchy znam takiego który znalazł sposób na taką wiejską wegeta-
cję poradził sobie błyskawicznie otóż powiesił się w swojej sypialni
komórce zdążył napisać list pożegnalny do żony i czworga dzieci jakoś na
wiosce nikt się nie zdziwił że bezrobotny kiedyś aktywny traktorzysta
miał dość życia na tym świecie przecież wielu nie wytrzymuje braku pracy
znajoma staruszka która jako tako żyje z lichej renty podsumowała samo-
bójstwo swojego sąsiada następująco "nie on pierwszy i nie on ostatni i
nie my jesteśmy od tego by go osądzać"

Lechośław Cierniak, Słupsk

Impresja

W pajęczynach czas zamart
Na bezludnych pokojach echo zaszyte donikąd
Kobiety tylko na ścianach
milczą ozdobić w ramach
W kącie kotłyszka bez amplitudy
a w drugim telewizor o szczęściu kłamię
W telefonie sekretarka gwizdże na prywatny czas
Bieda na ulicy w panoramie okna
drwi z bajek dzieciństwa

Teresa Nowak, Łupawa

***

Wiara, że uda się odbudować to,
Co zniszczyła wojna.
Nadzieja, że ludzie ludziom nigdy więcej.
Ufność, że jutro będzie, bo
Przecież czas wyrzeczeń musi się skończyć.
A czas wyrzeczeń trwa nadal.
Nadzieja kurczy się do jednego dnia.

Dzieci idą do szkoły.

W szkole jest dobrze.

Lepiej niż w domu.

W szkole - proszę pani - jest zupa.

I chleba dostatek.

W szkole można się najeść.

W domu jest fajnie.

Tylko czasami nie ma chleba.

A w szkole jest zawsze.

Myszę,

Co to za kraj,

W którym ziemia rodzi za mało chleba?

Co to za kraj,

W którym namawia się

Najlepsze córy

I najlepszych synów

Do pracy w obcym kraju.

Co to za kraj, w którym dziecko w szkole

Chleba i zupy szuka.

A przecież pola kraju tego

I żyzne i rozległe.

A przecież rąk do pracy tak wiele.

I kataklizmy są mu obce -

Bez trzęsień ziemi,

Bez wulkanów wybuchających nad ranem,

Bez huraganów i wielkich powodzi?

Co to za kraj?

Iwona Sławecka, Kobylnica

Panie...

Gdy przymykam oczy wiedzę
Czerwoną drogę zachodzącego słońca.
Panie, choć nie masz kształtu
Patrzę na to co stworzyłeś.
Choć nie wymagasz hołdu
Modlę się do Ciebie i całą duszą wielbię.
Proszę wybacz mi moje trzy grzechy

Wszak wynikają one z mojej ludzkiej ułomności.
Niechęć do złych ludzi
Nienawiść do zła
Odrzę do fałszu i obudy.
Proszę Cię w pokorze Panie byś przyniósł
W miłości Swej bez granic
Ulę w cierpieniu chorym
I wszystkim niewinnym dzieciom.
Za co tak cierpią daremnie.

Podaj proszę z głodu konającym
Choć jedną kromkę,
Jedyną - razowego chleba.
Daj cel życia rolnikom
Tak biednie dziś żyjącym,
Daj godziwą zapłatę
Za produkcję tam Im
Gorzko smakującego
Naszego codziennego chleba.

Zygmunt Jan Prusiński, Ustka

Liczę na Unię, bosy

Teraz tylko Unia pokryje różami
mój kraj.
Będzie kwieciście -
a jaki spokój!

Zazdrościć nam będą nieboszczyki
na cmentarzu - wcześniej nie zazdrościli,
nie mieli powodu.

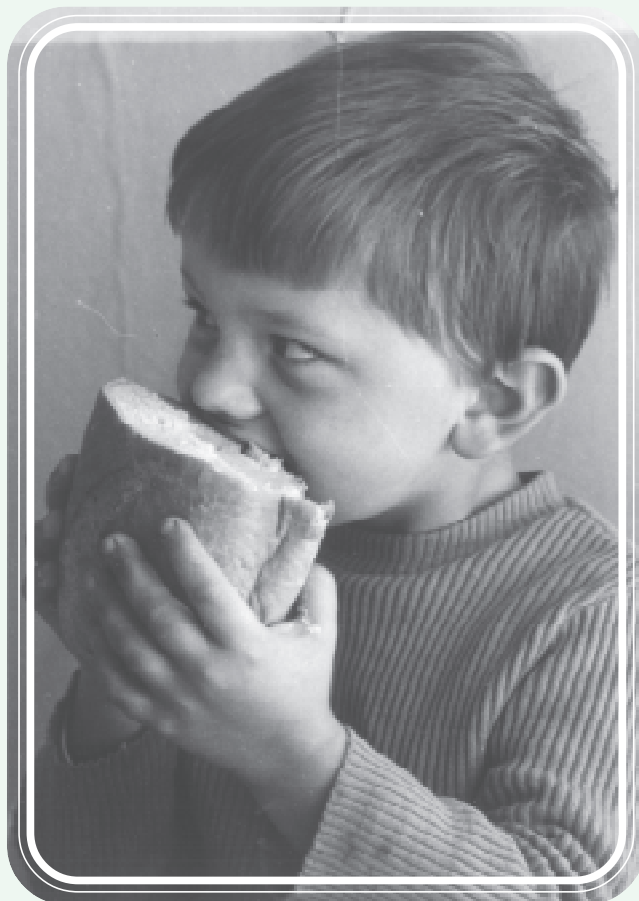
Będziemy zbawieni
otoczką opieki
jak nigdzie na świecie.
Z pustyni uczynią oazę:
z brzydkich - ładnych,
z biednych - bogatych,
z nieszczęśliwych - szczęśliwych,
z chorych - zdrowych
i tak dalej
zawsze będzie itd.

Mało tego;
w Unii Europejskiej w ogóle
ludzie nie będą umierać!
Szkoda, że nie dałem na nią
głosu.

ZAZDROSZCZĄ NAM W KOSZALINIE!

Członkowie Grupy Wtorkowych Spotkań Literackich nie próżnują. Jan Wanago z Wrześnicy, Iwona Sławecka z Kobylnicy, Przemek Gac ze Słupska i niżej podpisany odwiedzili ostatnio Krajowe Bractwo Literackie w Koszalinie.

Odbyła się tu impreza w Klubie Garnizonowym przy ulicy Andersa. Od godziny 17.00 przez prawie trzy godziny była okazja zapoznać się z poezją koszalińskich członków Bractwa. Ze specjalnym montażem wierszy miłosnych wystąpiła młodzież, która pod kierunkiem Beaty Piochy

recytowała utwory m.in. Reginy Adamowicz, Ireny Peszkin, Beaty Piochy, Kazimierzy Szmit. Była też poezja śpiewana.

W dalszej części wystąpił z dowcipnymi utworami satyrycznymi Jan Wanago, a po nim kolejno G. Chwieduk, I. Sławecka i P. Gac. Do Koszalina przyjechali też poeci z Miastka, którym wiadomość o imprezie przekazał niżej podpisany. Mogliśmy więc słuchać wierszy Joanny Golis i Edyty Wysockiej. Twórczość wspomnianych miasteczkich poetek jest prezentowana sukcesywnie w "Tygodniku Krainy Miasteczek".

Koszalińscy poeci byli pełni podziwu i uznania dla inicjatywy słupskiego starostwa, chodzi oczywiście o antologię "Motyle i anioły", zazdrościli nam, że u nich o czymś takim mogą na razie tylko pomarzyć (niektórzy twórcy z Koszalina prezentowali się też w "słupskiej" książce).

Krajowe Bractwo Literackie w Koszalinie zachęca co roku do udziału w Ogólnopolskim Konkursie Literackim "Istota człowieka". Kanclerz Bractwa, Krystyna Pilecka poinformowała, że prace związane z hasłem konkursu muszą liczyć od 3 do 5 utworów poetyckich (liryka, satyra, fraszki) lub proza (do 5 stron maszynopisu), muszą być przesłane w trzech oznaczonych godłem egzemplarzach wraz z kopertą zawierającą dane autora. Prace należy nadsyłać do 15 sierpnia br. Konkurs zostanie rozstrzygnięty pod koniec września lub w październiku. Adres Bractwa: Krajowe Bractwo Literackie, Koszalin, ul. Andersa 50 z dopiskiem "Konkurs literacki".

Laureatami i wyróżnionymi tego konkursu w ubiegłych latach byli m.in. Jan Wanago, Irena Peszkin, Grzegorz Chwieduk i zmarła w tym roku Teresa Opacka z Ustki.

Inna koszalińska propozycja wyszła od Beaty Piochy, która prowadzi w Radio Koszalin "Pocztę Poetycką". Do "poczt" wiersze można nadsyłać na adres: Radio Koszalin, 75-502 Koszalin, ul. Piłsudskiego 41. Audycja jest emitowana w każdy wtorek o godzinie 20.30. Prowadzą ją B. Piocha i Adrian Adamowicz. Wiersze są czytane i oceniane, otrzymać można dużo dobrych rad.

Grzegorz Chwieduk, Kępice

PO TO JEST WIEJSKIE ŚPIEWANIE...

Dzwoni telefon. Odbieram. W słuchawce znajomy głos pozdrawia mnie i oznajmia, że "próba zespołu odbędzie się dzisiaj o godzinie 17.00." Mam jeszcze dużo czasu, zdążę ze wszystkim. Biorę motyczkę i idę w pole. Przy pracy podśpiewuję sobie znane piosenki, przypomina mi się dawna pieśń ludowa "Nie chodź koło róży".

Boże! Jak dawno ją słyszałam. Szukam w pamięci słów, staram się przypomnieć sobie zwrotkę po zwrotce. Chyba zaproponuję ją dzisiaj na próbie, może się spodoba i włączymy ją do repertuaru. Rozmyślam. Jaka dziwna kolej rzeczy. Kiedyś, dawno temu miałam szansę dostać się do największego i najpiękniejszego zespołu w Polsce, jakim było i jest do dzisiaj "Mazowsze". Niestety, szansa została stracona. Ale w sercu cały czas grała nuta ludowej muzyki. Taka prosta, bliska ludziom. Zazdrościłam koleżankom, które występowały w ludowych zespołach. Być wśród nich, jakie byłoby to cudowne.

W najśmielszych marzeniach nie przewidziałam, że będę jeszcze kiedyś śpiewać w takim zespole. Więcej - będę współzałożycielką takiego zespołu. Nieważne, że ptać za to kosztem swojej rodziny, narażam się na drwiny osób, które tak w głębi duszy chyba mi trochę zazdroszczą. Do domu wracam często w nocy sama przez las, czasem w deszcz czy w śnieżyce. Co mi tam? W uszach brzmia dźwięki muzyki, uczę się słów nowych piosenek. Jestem szczęśliwa.

Mały Józek nie odstępował na krok swego wujka, gdy ten brał instrument w ręce. Przyszła chwila, gdy starszy już człowiek w ciężkiej chorobie czując, że odchodzi w młode ręce oddał to, co sam ukochał. Przekazał mu trąbkę i powiedział: teraz twoja kolej, będziesz grał! Łatwo powiedzieć. Brak nauczyciela, nie miał kto służyć fachową radą. Wszystkiego trzeba było samemu "dochodzić". Przychodziły chwile zwątpienia: "nigdy się nie nauczę". Józek odkładał instrument, żeby po chwili po niego znowu sięgnąć. W końcu Szkoła Muzyczna, a także udział w pracach orkiestry wojskowej i to, co wydawało się niemożliwe, z czasem stało się chlebem powszednim. Dzisiaj Józek, będąc już na emeryturze, grywa w kolejnych zespołach na

instrumentach dętych. I kocha muzykę jak nie na świecie.

Andrzej jako młody chłopak widział często sąsiada jak powracał z różnych grań, a to z zabaw, a to z wesel i z zadości. Ach! Żeby tak kiedyś z nim zagrać - myślał. Dziś, po latach grają razem stojąc ramię przy ramieniu, on na akordeonie, a sąsiad Józef na dętym instrumencie.

Jan jest urodzonym organizatorem. Kocha muzykę ludową jak mały, kto inny. Potrafi iść nawet dziesięć kilometrów pieszo, żeby tylko nie zawieść kolegów, bo w kapele rytm to ważna sprawa.

Ola - młoda skrzypaczka, mimo innego nastawienia do muzyki ludowej, może trochę z przekory, a może z chęci przeżycia nowej przygody, urodą, wdziękiem, uśmiechem śpiewem i przepiękną grą na skrzypcach, ozdabia kapelę.

Halinka - pełna humoru, niezwykłych pomysłów. Zaproponowała, aby ze starej maselnicy zrobić ludowy instrument. Kilka lat temu swoją piosenką o "koniach w butach" wykonaną w skansenie Klukach dała początek innemu zespołowi, w którym występowała dwa lata.

Juleczka - nasza najmłodsza artystka. Czarne śliczne oczka aż błyszczą radością i szczęściem, kiedy stoi na scenie obok dziadka i babci, w ręce trzyma "dziubłaka" i nim pobrzkuje. Ma niesamowite poczucie rytmu i pamięć. Zapamiętuje słowa piosenek kaszubskich mimo swych zaledwie czterech lat. Wdzięcznie prezentuje strój ludowy, z którego jest naprawdę dumna.

I taka jest obecnie kapela "Zgoda". Nazwa mówi sama za siebie. W niej znaleźli się ludzie, którzy mimo trudów dnia codziennego, kochają śpiew i muzykowanie. Wszyscy wzajemnie się szanują, nikt nie czuje się gorszy czy mniej ważny. Kiedy występujemy, radość nasza udziela się gościom, widzimy uśmiechy na twarzach. Wiele osób chce do nas dołączyć i być razem z nami.

Chcielibyśmy życzyć sobie długich jeszcze lat wspólnego śpiewania. Pragniemy naszymi występami ludziom umilać życie, "ostudzić", choć trochę gorzkie ciężkich czasów, w jakich niektórym przychodzi dzisiaj żyć.

Henryka Juratowicz, Człuchy

Pierwszy raz na łamach „Wsi Tworzącej”

JOANNA GOZIS - JOY, CZYLI JA

W niektórych technikach pracy nad rozwojem wewnętrznym uwolnienie własnej wyobraźni oznacza odnalezienie własnego autentycznego sposobu wyrażania się. Często bowiem uzewnętrzniamy się przekazem zmienionym, zablokowanym ze strachu przed brakiem akceptacji.

W dużej części nasz przekaz, nie koniecznie twórczy, zawiera informacje o naszym prawdziwym Ja i jego aktualnej kondycji. Uwolnienie własnego przekazu, przelewając go na papier, płótno, czy inny gatunek sztuki, to w dużej mierze uwolnienie najgłębszych uczuć, przemyśleń z reguły gromadzonych i dojrzewających w nas przez wiele lat. Twórczość rodzi się w głowie, ale przekazujemy ją, za pomocą słów, rąk lub całego ciała.

Gdy powstrzymujemy emocje nasz przekaz zatamuje się, dlatego każdy z nas poszukuje drogi ujęcia. Artyści robią to poprzez własną twórczość, rozwijając swój warsztat, w którym nie tylko mogą się wyrazić, ale i popuścić wodze wyobraźni, pomysłowości, wyrzucić z siebie własną nadwrażliwość. Wówczas najtrudniejsze problemy odnajdują moment rozwiązania, a czasami nielogiczny chaos przemienia się w barwną abstrakcję.

Pisząc najtrudniejsze problemy mam tu na myśli moment, w którym w każdym z nas kumulują się emocje, i te negatywne, i te dodające skrzydeł. Chwila ujęcia sprawia, że stajemy się otwarci na przyjmowanie ciągle zmieniającej się rzeczywistości, która nas otacza. Tym samym ciągle się rozwijamy i dojrzewamy.

Najważniejsze jest jednak to, aby ten moment ujęcia naszych emocji nastąpił wtedy, kiedy są one dojrzałe, aby mogły one zaistnieć w innej materii, to da im możliwość przeżycia, kiedy przepuszczone przez pryzmat naszego postrzegania świata dotrą do odbiorcy. Tak powstają zarówno te małe, jak i te duże dzieła sztuki, tak powstają moje wieszki i rysunki.

Joanna Gozis (Joy), Miastko

Joanna Gozis (Joy), Miastko

Tęsknota

Dzień za dniem
Uptywa w monotonii milczenia
W monotonii spojrzenia
Topię swoje tzy
Wyczekując kolejnego dnia
W samotnym pocątku
Z filiżanką przy oknie.

***

Lubię się czasem schować w cieniu Twojej twarzy,
Być drobniutką zmarszczką wybiegającą z kącika
Twego oka, wtedy gdy się uśmiechasz.
Albo w kąciku Twoich warg czekać na prawo do pocątku,
Albo ukryta na skroni pod kosmykiem włosów.
Wstuchiwać się w Twój puls
I wróżyć z niego dla siebie szczęśliwe chwile.

Lubię się czasem ukryć w smudze Twego głosu
Prostować drżące w nim faszynowe nutki
Ogrzewać go swoimi dłońmi lub uciszać pieśczętą spojrzenia
Przychodzę tu często, by czekać aż zabrzmi
Ta struna najcieńsza

Lecz milczy, lecz milczy
Oburącz ją trącam, lecz milczy.

Byłeś

Dziękuję za miłość prędką i bez namysłu
Za głos niedawno obcy, a teraz znajomy
Za uśmiech szyderczo szczery
Za ból, który jest wymiarem mego istnienia
Za pieśczętę umykającą w pośpiechu do wspomnień

Dziękuję za najważniejsze i nieważne
Za możność oddechu, którego mnie pozbawiasz,
Za chwile które umrą kiedy odejdziesz
Za miłość, w której obronie nie mogę Cię zabić.

Pierwszy raz na łamach „Wsi Tworzącej”

MARTA MIECZKOWSKA

Ur. 19 marca 1966 roku w Słupsku. Już w szkole podstawowej interesowała się poezją. W latach 1981-1985 uczyła się w Liceum Zawodowym w Konstancinie o profilu: pracownik administracyjno-biuroowy Służby Zdrowia. Tam też ukończyła dwuletnie Zawodowe Studium Pracowników Socjalnych. Pracowała w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Słupsku na oddziale neurologii. Obecnie jest na rencie inwalidzkiej III grupy. Poezja znaczy w jej życiu bardzo wiele. Lubi pisać o wszystkim, co dotyczy człowieka, jego egzystencji we współczesnym świecie. Bliski jest jej także temat poezji religijnej. (2)

Marta Mieczkowska, Słupsk

Morze Baltyckie

Piękne Morze Baltyckie
Ogrom wody na firnamentie nieba
majestatyczne fale...
Słońce się przygląda błękitnej toni
Głośny krzyk mew w oddali...
Brzegiem spacerują pary zakochanych
szukają muszelek
aby z nich ułożyć przeogromne serce
symbol miłości, która ich potączyła...
Ukochane morze
Niech się przed tobą ziemia
Za twój ogrom i majestat kloni
za piękne twe uroki...

Pierwszy raz na łamach „Wsi Tworzącej”

NATALIA WOŹNIAK

Ur. 2.03.1990 r. Mieszka we Wrześnicy (gm. Sławno) i uczy się w Gimnazjum we Wrześnicy. (2)

Marzenia

Marz, gdy masz czas
Bądź wierna swym marzeniom
I marz ile wystarczy Ci sił.
Nim obudzisz się wnet,
Marz, bo to najlepszy lek.
Nigdy nie rezygnuj,
Bo przyjdzie taki czas,
Kiedy marzenia prysną w mig.

Sen

Noc niby snów mych cień...
Gwiazdy i księżyc nad mą głową.
Magiczny czar tej nocy trwa...
Zasnij więc, oczęta zmrzu,
I poddaj się,
Zawładnąć ciałem swym
Nieskazitelnym snem.

Pierwszy raz na łamach „Wsi Tworzącej”

ŁUKASZ TOMCZAK

Ur. 11.11.1985 roku. Jest uczniem Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 (Stary "Mechanik") w Supsku. Wiersze pisze od dwóch lat. (z)

Sen o samotności

miasto piękne a jednocześnie brudne
pobrudzone przez innych tych
których nikt z nas nie pamięta
miasto zmarniało
kolor trawy wyparował gdzieś uleciał
a ja w szary dzień
przemierzam ulice tego miasta betonu i spalin

mijany przez innych jestem niezauważalny
staję i rozglądam się
choć otaczają mnie twarze
które znam od dawna
to i tak ich nie dostrzegam
są dla mnie niepoznawalne

choć świat wciąż gna naprzód
to i tak jest taki sam
szary wyblakły monotoniczny
przepętnia go zło
które można napotkać wszędzie

staję po środku ruchliwej ulicy
i zaczynam krzyczeć
lecz nikt mnie nie słyszy

nagle dzień zmienia się w noc
ogarnia mnie lęk
widzę
czarne duchy które patrzą
z gniewem na mnie i moją duszę
którą chcę zabrać ze sobą
nie pozwalam

mówią coś do mnie ale nic nie słyszę
lecz kiedy z gniewu aż krzyczą
zaczynam rozumieć
mówią że jestem wolnym człowiekiem
który urodził się w niewłaściwej epoce

czuję się ja obcy człowiek
zagubiony
nie pasujący do tego świata
samotny upadam na kolana

czas zaczął płynąć szybciej i szybciej
tak że co chwilę dzień przeplata się z nocą
pojawił się biały duch o sylwetce którą znam
lecz ciepłe i rażące światło
nie pozwala mi poznać jej

słyszę głos
który ukoił wszystkie moje smutki i rany
już wiem kim jest ten duch
mówi do mnie
abym uwierzył w siebie i zaufał sobie
te słowa sprawiają że
czarne duchy znikają w nicłość
zaczynam rozumieć że wszystkie
mają rację

czuję spokój który pozwala mi
wstać na proste nogi
biały duch łapie mnie za dłonie
aby porwać w przestworza
lecz samotność trzyma mnie na ziemi
i jest jak cień który podąża za mną
wbijając mi się w serce

choć mu się nie udało to już wiem
że samotność niedługo przegra
wiem...
że nie jestem sam

ARTYSTA W OKOLICY SWOJEJ...

Był rok 1987. Pan Zyszek Talewski - ówczesny dyrektor Wojewódzkiego Domu Kultury w Słupsku, znając moje możliwości satyryczno-kabaretowe zaproponował mi, abym pojechał do Konarzyn i wziął udział w organizowanym tam Turnieju Gawędziarzy Kaszubskich.

- Żarty sobie chłop robi? - pomyślałem. Przecież, jaki ze mnie Kaszuba? On mi na to, że wcale nie muszę mówić po kaszubsku, wystarczy jak będę opowiadał jakieś bajdy i ludzi rozweśle. Zgodziłem się i na wyznaczony czas dotarłem do Konarzyn. Wieś nie za duża, sala w domu kultury taka sama, ale za to do ostatniego miejsca była wypełniona ludźmi. Ledwo się przecisnąłem bliżej sceny. Konferansjerkę prowadził młody człowiek. Gdy się dowiedział, że to ja, sławny kabareciarz z Wrześnicy, omal występu innego artysty nie przerwał... Wkrótce zapowiedział mnie jako wielkiego Kaszuba, który dopiero pokaże ludziom, jak się żartuje po kaszubsku. Zapomniał tylko, że ja może i Kaszub, ale... zza Buga. Gdy to sam głośno powiedziałem, salę ogarnął jeden śmiech. Zacząłem prawić swoje bajdy łamanym akcentem i gwarą zapadłej wsi wileńskiej. Cud, że jakoś mi się udało rozbawić publiczność.

Niemal w tym samym czasie i w tej samej wsi przytrafiła mi się i druga zabawna historia. Było już po występie, kiedy siedząc w miejscowej gospodzie przy piwku w oczekiwaniu na powrotny autobus, przysiadł się do mnie niepozorny chłopina i zagaił, że tak jak ja na sali gadałem, to on też by tak mógł gadać. A ja mu zaraz na to, że po kaszubsku zrobiłby to pewnie dużo lepiej, tylko pewnie nie tutaj, w Konarzynach. Dlaczego? - Bo od miejscowych nie dostałbyś pan takiego zaproszenia! - wyjąłem. Przyznał mi rację. Powiedziałem mu, że ja też mam swoją wieś, która nazywa się Wrześnica i leży koło Sławna. Ja tam też do tej pory nigdy nie występowałem i mocno wątpię, czy kiedykolwiek będę miał jaki występ. Bo artysta w okolicy swojej, na swojej wsi, to nic nie znaczy!

Jan Wanago, Wrześnica

Pierwszy raz na łamach „Wsi Tworzącej”

MARIUSZ KASIŃSKI

Mariusz jest uczniem VI klasy Szkoły Podstawowej w Smołdzinie. (z)

Miłość

Miłość jest piękna
Jak kwiat róży
Chwiejący się od wiatru

Jak morskie fale kołuszące statek
Czasem zdarzają się wzloty
A czasem upadki

Jak w skoku
Można się wybić
I wskoczyć na sam szczyt
Lub spaść w dół
I nigdy się nie wydość.
Lecz zawsze można
Zacząć od początku

Edyta Mielewczyk, Głównicy

Opuszczeni ludzie

Ludzie płaczący, biedni
Dotyka ich głód
Nie mają pieniędzy
Nawet na kawałek chleba
Tylko okruszki
Zostawione gdzieś na dnie...
Idą ulicą
Zaglądają
Nie ma dla nich nic!
Zmęczeni, głodni
Proszą o coś ciepłego
Nie dostają!
Świat zawirował
Jak w nim żyć?
Jak przeżyć?
Czy jutro będzie
Lepiej?

Owoce miłości

Na dnie serca
Płyną trzy miłości
Nienasyceń swoimi
Ciałami
Pragniemy być razem
I odnaleźć

Nasze dusze
Bo miłość jest wielka
Wszystko przezwycięży
Zrobię wszystko...
Bo Ty nauczyłeś mnie
kochać

Trudy ludzi

Gdzieś w głębi
Serca
Jest dobro człowieka
Bóg stworzył ziemię
Na polach
Kłosa pszenicy, żyta...
Z nich powstaje
Chleb...
Rolnicy zbierają żniwa

Moje sny

Czasami we śnie
Jestem piratem, który rządzi
Całym światem.
Jestem też kosmitą czasami,
Który rządzi ziemianami.
Zdarza się to też
Lecz bardzo rzadko:
Śni mi się chomik
A ja jestem jego klatką.
A najczęściej to śni mi się
Że ja i moja rodzina
Kochamy się.
A wiesz dlaczego śni
Mi się ten gest?
Bo to rzeczywistość
Nie sen
Tak naprawdę jest.

Zmartwychwstał Pan

Zmartwychwstał Pan
Wszyscy się weselmy
Drogą idzie
Może mnie odwiedzić?
Dzień jak każdy
Ale wyjątkowy
W tę Wielką Noc
Baranek nastrój
Stworzył...
Idę do Świątyni
Schodami wysokimi
Przyniosę święconkę
By spożyć z innymi...
Cały naród śpiewa
Tobie pieśń pochwalną!
Za twe miłości
Za życie oddane!
Światu przebaczenie
Za błędy i grzechy
Za Twoje milczenie...

Marcin Greczuk, Kobylnica

Smutny wierszyk retoryczny (felieton)

czy dlatego politycy mają brzydkie twarze
że ich dusze nie są ładne
czy dlatego mówią dużo
że do powiedzenia mają niewiele
czy dlatego ich oczy puste
że nie mogą nie umieją
nie chcą patrzeć
prawdnie w oczy

a sumienia ich nieczyste
nie pozwalają
stać twarzą w twarz
z prostym
uczciwym i szczerym człowiekiem

dlatego blichtr
krawatów garniturów samochodów
taki krzykliwy nieskromny

bo ból
i świadomość n i e c h c i a n a
braków tych wszystkich
to ból ogromny

01.02.04.r.

Początek Redakcji

NIECH TCHNIENIE WIOSNY...

Redakcji "Powiatu Słupskiego", który na łamach swego Biuletynu Informacyjnego udziela zrozumienia i gościnności ludziom pióra "Wsi Tworzącej" oraz wszystkim twórcom "Wtorkowych Spotkań Literackich" w Słupsku - Wesołych Świąt.

Niech tchnienie wiosny węgą twórczą wzrasta, a poezji SŁOWO trafia do szerokich rzesz sympatyków ze wsi i z miasta.

Z poetyckimi pozdrowieniami uczestnicy II i III Spotkań z Poezją Nieprofesjonalną w Damnicy -

Ludmiła Raźniak

członek bratniego Koła Literackiego z Koszalina

PS. W załączeniu dwa wiersze tematycznie związane ze świętami i wsią ("wesoły nam dziś dzień nastał" oraz "Przyjdź wiosno").

Przyjdź Wiosno!

Przyjdź wiosno... poro wyśniona
Z kolorem nadziei w liściach
I traw soczystej zieleni
Ubarwiona kwiatami
I ciepłym oddechem ziemi

Zima - choć ma swe uroki
Zbyt długo u nas gości
Zszarzały świat przynębia
Tęsknimy do radości

Tęsknimy za ptaków śpiewem
Za słońca ciepłą pieśnią
Za wiatru muśnięcia powiewem
Za mleczów na trawie pośłotą

"Wieś Tworząca" - Dodatek Literacki do "Powiatu Słupskiego". Redaguje: Grupa Wtorkowe Spotkania Literackie w składzie: Zbigniew Babiarz-Zych (przewodniczący), Henryka Jurałowicz (Człuchy), Sylwia Mackus (Ustka), Irena Peszkin (Mielno k. Koszalina), Przemysław Gac (Słupsk), Grażyna Pokuć (Darżyno), Zygmunt Jan Prusiński (Ustka), Teresa Opacka (Ustka), Jan Wanago (Wrześnica), Emilia Zimnicka (Izbiца), Iwona Sławecka (Kobylnica), Lechosław Cierniak (Słupsk), Teresa Nowak (Łupawa), Katarzyna Skwierz (Budowo), Grzegorz Chwieduk (Kępice). Adres redakcji: Starostwo Powiatowe, 76-200 Słupsk, ul. Szarych Szeregów 14, Wydział Rozwoju, Promocji Powiatu i Zdrowia, tel. (059) 842-54-17, www.powiat.slupsk.pl, e-mail: zych@powiat.slupsk.pl